

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

АТЕСТАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР

на тему:

«Методи і прийоми формування архітектурного середовища

культурно-етнографічних центрів в Україні

(на прикладі культурно-етнографічного центру в м. Бобровиця)»

Виконала: Дубина Ольга Олександрівна

Керівник: Гарбар Марина Володимирівна

Київ 2026

Розділ 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

1.1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

1.2 СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

1.3 ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

1.1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

КУЛЬТУРНО-ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ПІДХІД

збереження нематеріальної і матеріальної культурної спадщини

носії історичної пам'яті

Дослідники:

Бевз М. В.
Тимофієнко В. І.

СЕРЕДОВИЩНИЙ І ТИПОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

цілісне середовище

просторові зв'язки

доступність

сценарії руху

багатофункціональність

Дослідники:

Забродська М.
Величко Т.

СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД

соціальна взаємодія

культурний обмін

активна участь
в культурних процесах

Дослідники:

Кускова С. С.
Отземко О. В.

Формування культурно-етнографічних центрів ґрунтується на поєднанні культурно-ідентифікаційного, середовищного, типологічного та соціально-комунікативного підходів. Саме це формує методологічну основу для подальшого аналізу сучасного досвіду проектування культурно-етнографічних центрів.

ТЕОРІЯ КУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТУ ТА КОНЦЕПЦІЯ «ПАМ'ЯТІ МІСЦЯ»

формує просторову ідентичність території
виступає носієм історичної пам'яті
забезпечує культурний розвиток

Дослідники:

Вечерський В. В.
Габрель М.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЕКОЛОГІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ

використання локальних
матеріалів

застосування енергоефективних
технологій

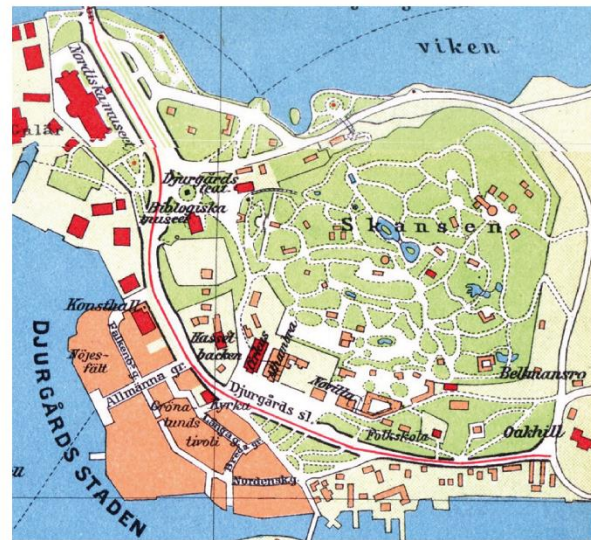

інтеграції природних
елементів

раціональне використання
ресурсів

ВІДКРИТА ПРОСТОРОВА МОДЕЛЬ

Скансен, Стокгольм, Швеція, 1891 р.

Принцип топографічного та сценарного зонування. Складний природний рельєф як інструмент для візуального та транзитного розмежування.

Музей народної архітектури, Сент-Фегас, Велика Британія, 1948 р.

Розташований на території історичного маєтку поблизу Кардіффа. Унікальна модель просторової організації, де архітектура та біоценоз - нерозривний експозиційний організм.

Музей традиційної народної цивілізації ASTRA, Думбрава Сібіулуй, Румунія, 1905 р.

Розташований в лісовому масиві, підпорядкований гідрологічній осі - розгалуженій системі озер та каналів.

Етнографічний музей просто неба, Санока, Польща

Комплекс площею понад 38 гектарів використовує складний природний рельєф як головний інструмент просторової організації.

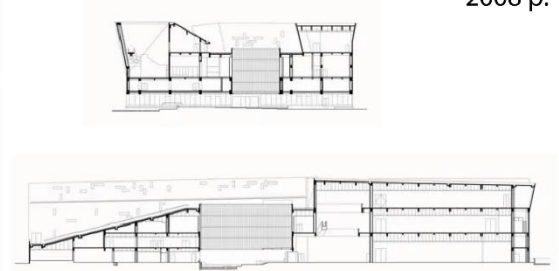
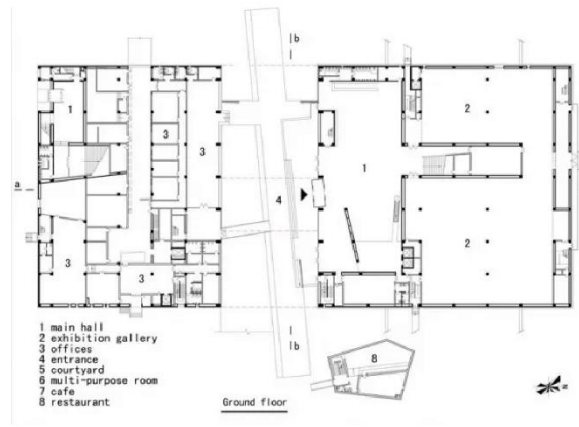
ЗАКРИТА ПРОСТОРОВА МОДЕЛЬ (Компактні та гібридні центри)

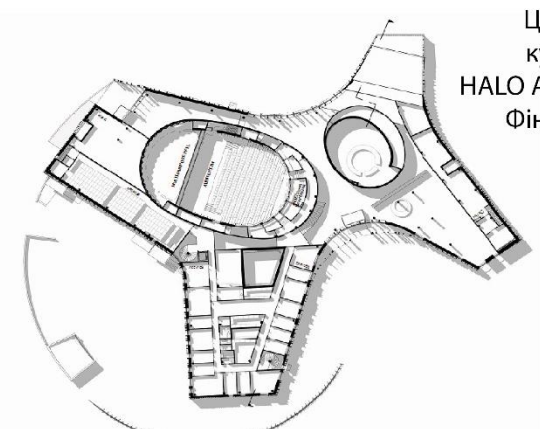
Лувр Абу-Дабі, ОАЕ, Ж. Нувель, 2017 р.

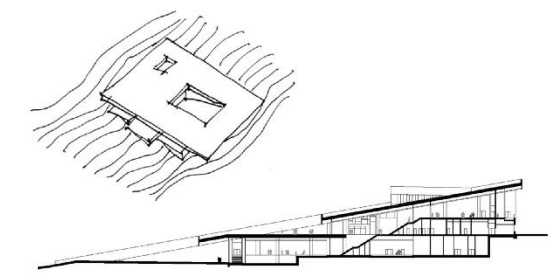
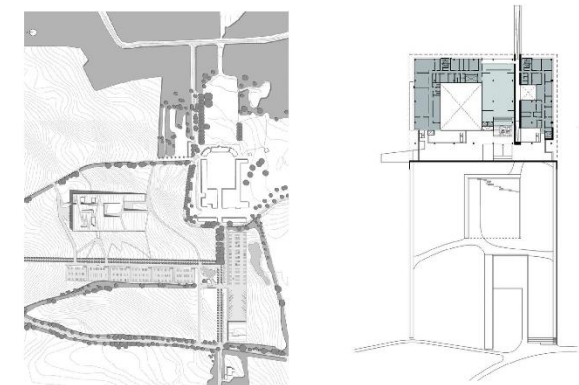
Історичний музей Нінбо, Китай, Ван Шу, 2008 р.

Центр саамської культури "Sajos", HALO Architects, Інарі, Фінляндія, 2012 р.

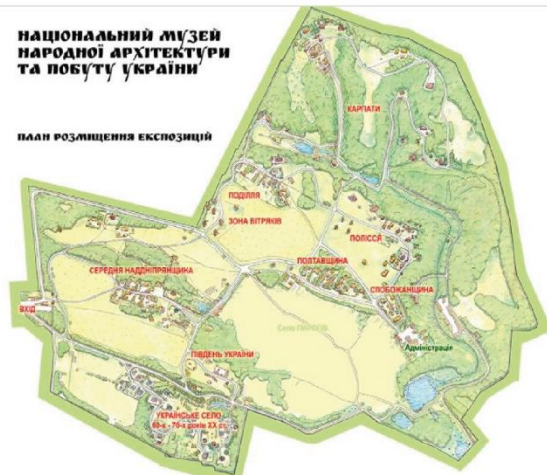

Музей "Moesgaard", Орхус, Данія, Х. Ларсен, 2014 р.

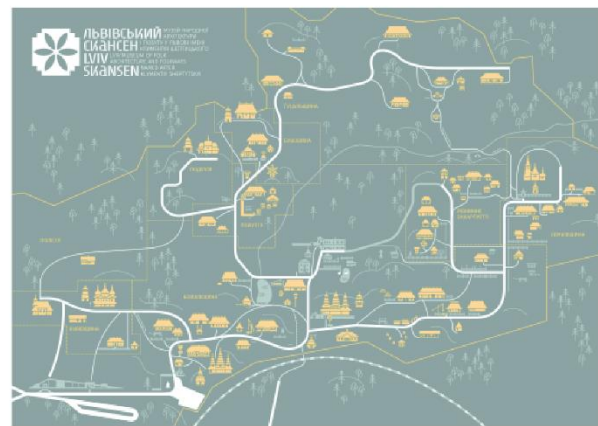
1.3 ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

ВІДКРИТА ПРОСТОРОВА МОДЕЛЬ

Національний музей народної архітектури та побуту України, Пирогів, Україна, 1969 р.

Архітектурно-планувальна структура цього найбільшого у Східній Європі скансену базується на принципі ландшафтно-територіального районування.

Музей народної архітектури і побуту ім. Климентія Шептицького, Львів, Україна, 1966 р.

Розташований у лісопарковій зоні, комплекс майстерно використовує існуючі пагорби та яри як природні бар'єри між експозиційними зонами.

Закарпатський музей народної архітектури та побуту, Ужгород, Україна, 1965р.

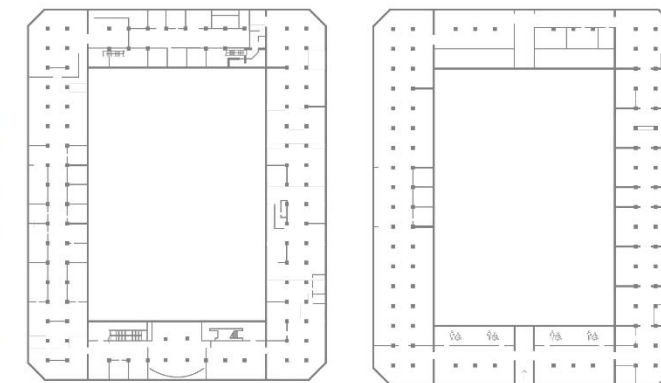
Цей об'єкт має компактно-дисперсну морфологію і розташований в історичному ядрі міста, поруч із середньовічним замком.

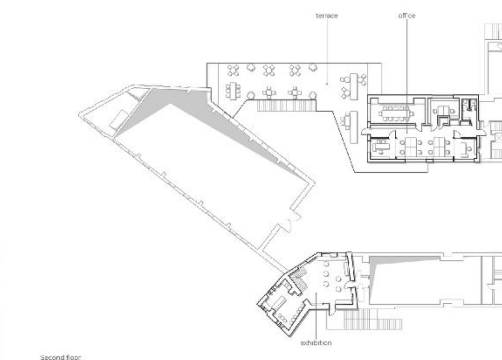
Музей народної архітектури та побуту Середньої Наддніпрянщини, Переяслав, Україна

Має виражену поліцентричну композицію, сформовано понад десяток експозиційних вузлів, інтегрованих у автентичні споруди.

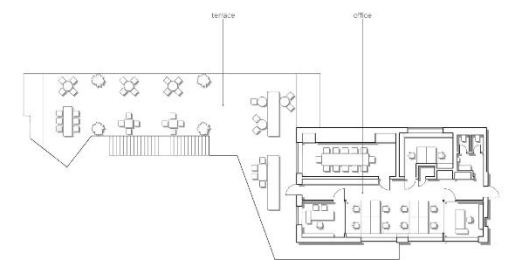
ЗАКРИТА ПРОСТОРОВА МОДЕЛЬ (Компактні та гібридні центри)

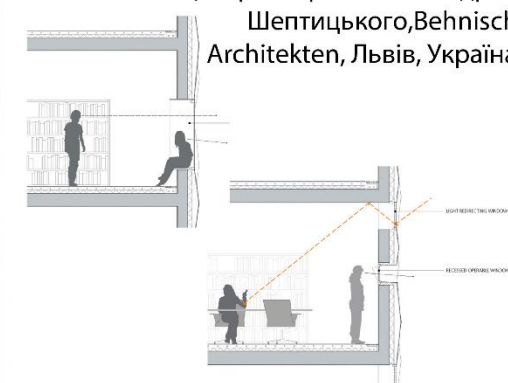
Мистецький Арсенал, Київ, Україна, 2006 р.

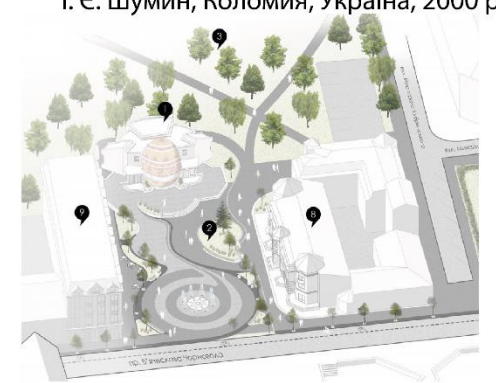
Jam Factory Art Center, Штефан Еберле, Львів, Україна, 2015 р.

Центр Митрополита Андрія Шептицького, Behnisch Architekten, Львів, Україна

Музей писанкового розпису «Писанка», І. Є. Шумин, Коломия, Україна, 2000 р.

Розділ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

2.1 ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОСТОРУ

2.2 МЕТОДИ І ПРИЙОМИ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПЛАНУВАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

2.3 ОСОБЛИВОСТІ ЛАНДШАФТНО-СЕРЕДОВИЩНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

2.1 ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ПРОСТОРУ

ПРИНЦИП СЦЕНАРНО-ПОДІЄВОЇ ДЕТЕРМІНАЦІЇ ПРОСТОРУ

Архітектурне середовище це «подія + рух + простір»
Архітектура: динамічна; структурована; активна під час взаємодії.

СЦЕНА

Обставини

Актори

Цілі

Сюжет

Часові рамки

АРХІТЕКТУРА

Просторова організація

Користувачі

Функція

Переходи

Життєвий цикл

ПРИНЦИП КРИТИЧНОГО РЕГІОНАЛІЗМУ ТА КОНТЕКСТУАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ

Вимагає глибоку інтеграцію: в природний ландшафт,
зв'язок кліматичними особливостями регіону.

ПРИНЦИП ФЕНОМЕНОЛОГІЧНОЇ ТАКТИЛЬНОСТІ ТА МАТЕРІАЛЬНОЇ ЩИРОСТІ

НАТУРАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

приоритет в натуральності:
масиви дерев, камінь,
цегла, кераміка

ТАКТИЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ

виразна фактура та
здатність «благородного
старіння»

ГУМАНІСТИЧНИЙ ПРОСТІР

відчуття тепла і затишку
орієнтація на благополуччя
людини

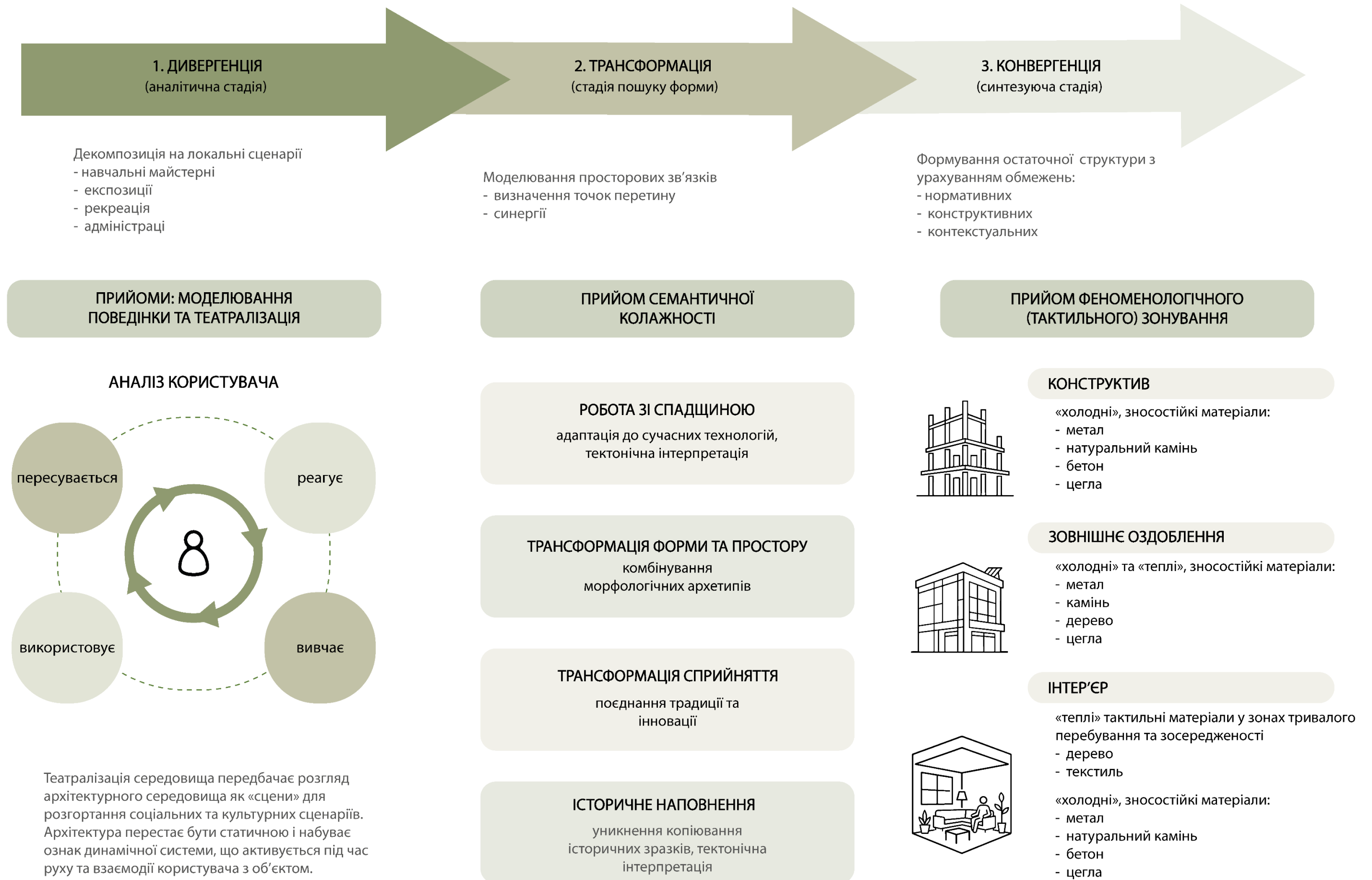
ПАМ'ЯТЬ ТА ЕМОЦІЇ

матеріал, як носій пам'яті
емоційний комфорт та
глибина сприйняття

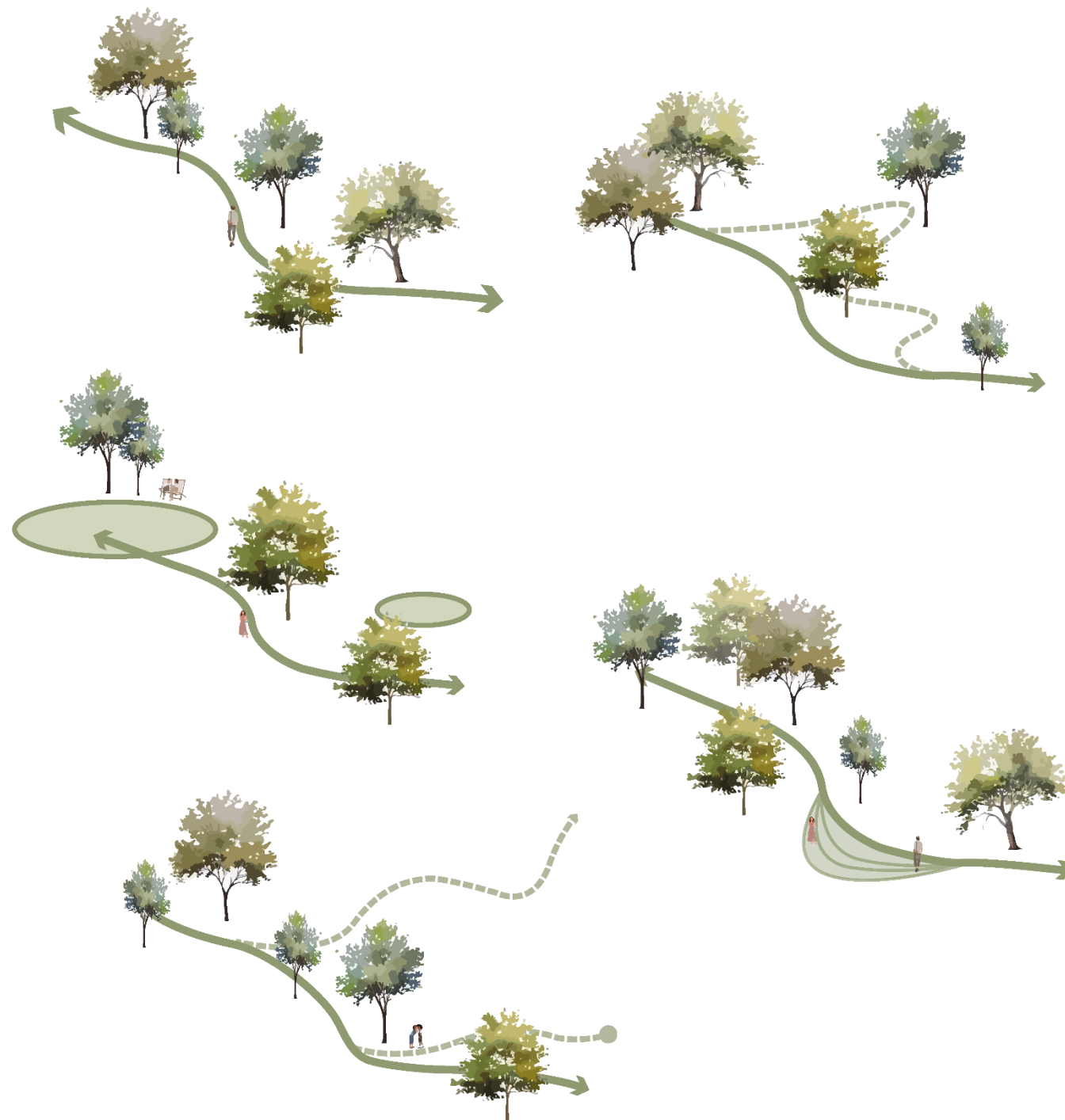
ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ

використання матеріалів
застосованих при оригінальному
будівництві історичної будівлі

Створення гуманістичного простору, орієнтованого на
фізичне та емоційне благополуччя людини.

СЦЕНАРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ
«ЛАНДШАФТНИХ ТРЕКІВ»

Маршрути відвідувачів проєктуються як «сценарні треки», що ведуть від урбанізованої тканини міста до природного затишку. Кожна точка огляду розглядається як елемент театралізації, де архітектура центру відкривається у різних ракурсах.

ПРИНЦИП ОРГАНІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В
ДЕНДРОЛОГІЧНУ СТРУКТУРУ

ІСНУЮЧА СІТКА НАСАДЖЕНЬ

«ВПИСУВАННЯ» ОБ'ЄМІВ

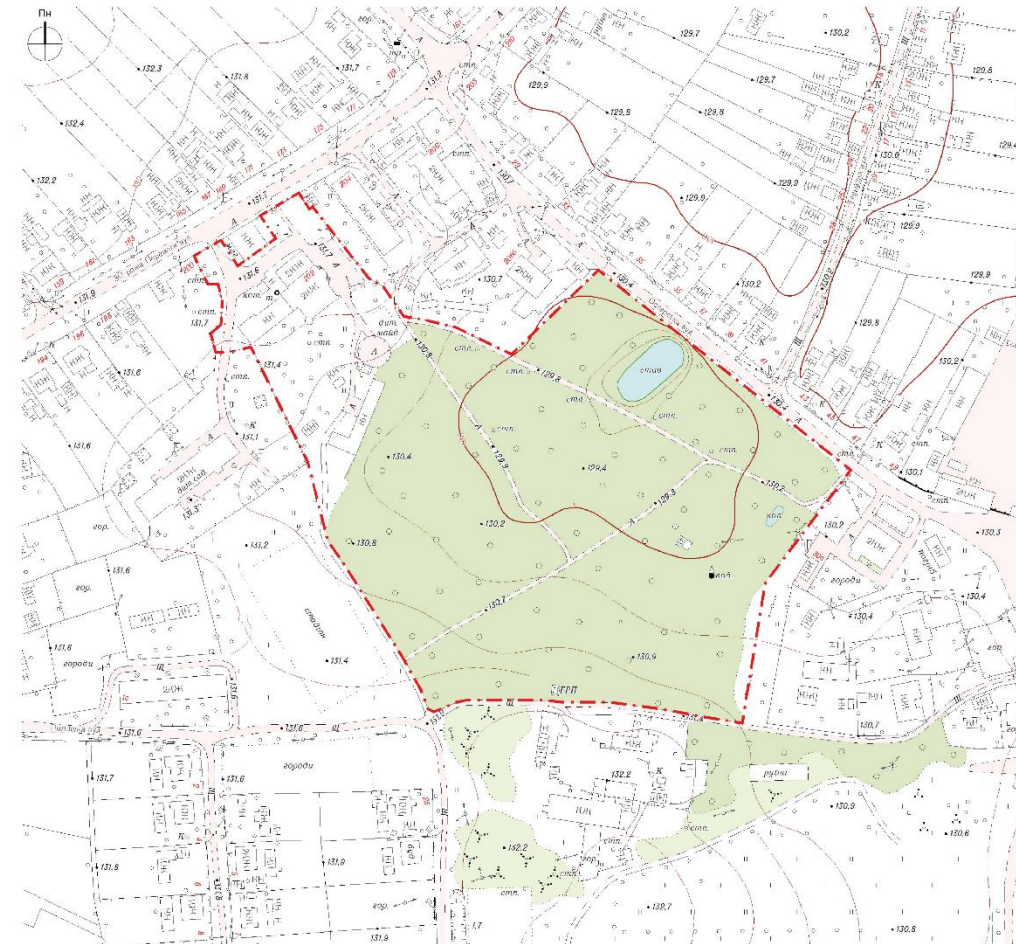

Розділ 3. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЄКТУВАННЯ КУЛЬТУРНО-ЕТНОГРАФІЧНИХ ЦЕНТРІВ

- 3.1 Генеральний план та інтеграція комплексу в середовище м. Бобровиця
- 3.2 Архітектурно-планувальні рішення культурно-етнографічного центру
- 3.3 Дизайн середовища та інтер'єру

Фотофіксація ділянки проєктування

Ситуаційна схема - - - - - - межі ділянки

Схема функціонального зонування

Умовні позначення:

- експозиційно-виставковий блок
- кафе
- освітньо-дослідницький блок
- готель
- універсальна зала
- внутрішній двір та рекреація
- парковка
- господарська зона

- основний рух пішоходів
- другорядні доріжки
- основний рух транспорту

Схема руху пішоходів і транспорту

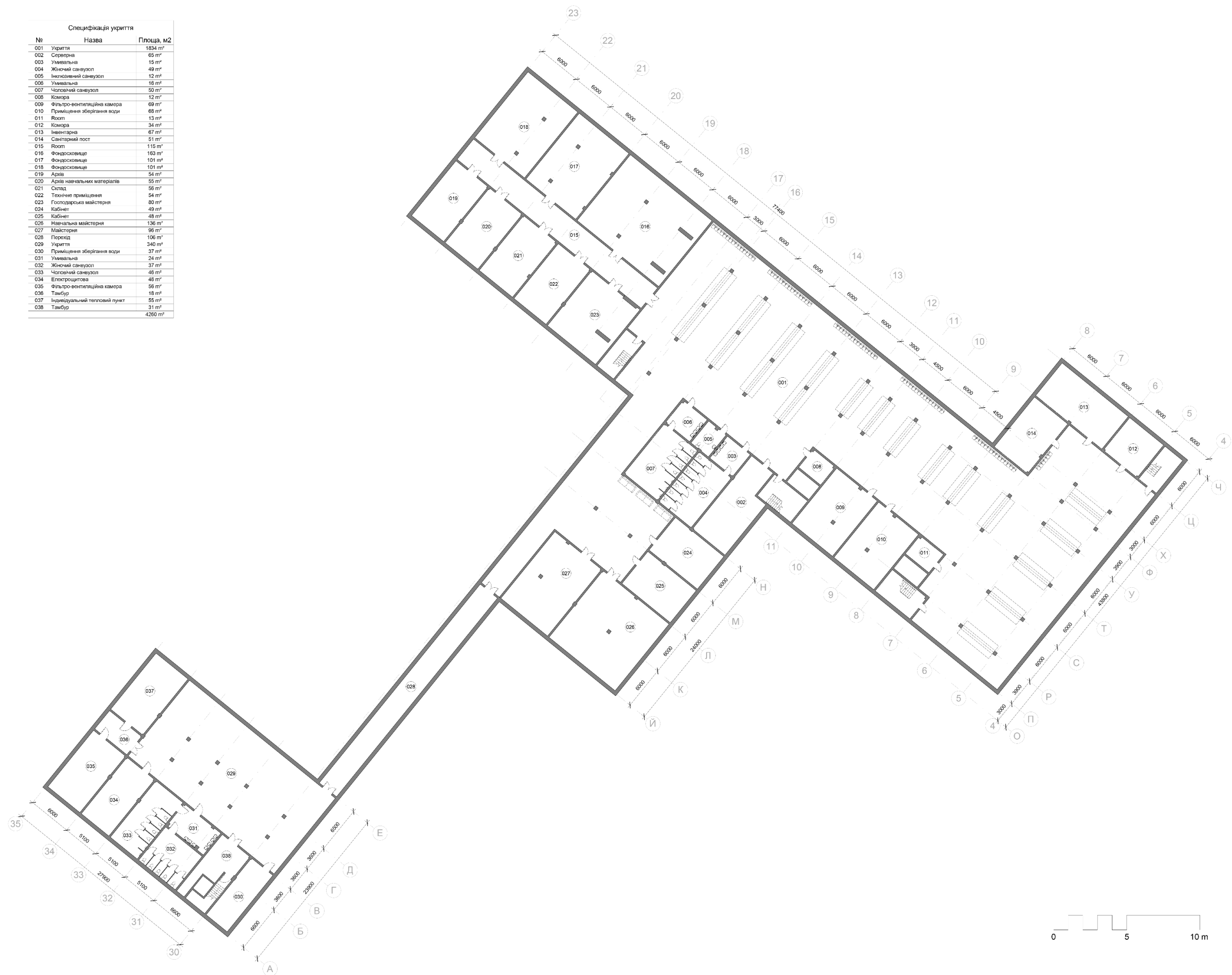

- Умовні позначення:
- 1 - експозиційно-виставковий блок
 - 2 - кафе
 - 3 - освітньо-дослідницький блок
 - 4 - готель
 - 5 - універсальна зала
 - 6 - господарська зона
 - 7 - парковка
 - 8 - внутрішній двір

Генеральний план

Специфікація укріптя		
№	Назва	Площа, м2
001	Укріптя	1834 м2
002	Серпирна	65 м2
003	Умивальна	15 м2
004	Жіночий санузел	49 м2
005	Індивідуний санузел	12 м2
006	Умивальна	16 м2
007	Чоловічий санузел	50 м2
008	Комора	12 м2
009	Фільтр-вентильаційна камера	69 м2
010	Приміщення зберігання води	68 м2
011	Росп	13 м2
012	Комора	34 м2
013	Інвентар	67 м2
014	Санітарний пост	51 м2
015	Росп	115 м2
016	Фойєршховище	163 м2
017	Фойєршховище	101 м2
018	Фойєршховище	101 м2
019	Арен	54 м2
020	Арміє навантажальні матеріали	55 м2
021	Склад	56 м2
022	Технічне приміщення	54 м2
023	Господарська майстерня	80 м2
024	Кабінет	49 м2
025	Кабінет	48 м2
026	Навісний майстерня	136 м2
027	Майстерня	96 м2
028	Перехід	106 м2
029	Укріптя	340 м2
030	Приміщення зберігання води	37 м2
031	Умивальна	24 м2
032	Жіночий санузел	37 м2
033	Чоловічий санузел	48 м2
034	Електроштова	48 м2
035	Фільтр-вентильаційна камера	56 м2
036	Тамбур	18 м2
037	Індивідуальний тепловий пункт	55 м2
038	Тамбур	31 м2
		4260 м2

План 1-го поверху

Спецификация 1-го поверху		
№	Назва	Площа, м2
101	Тамбур	26 м²
102	Тамбур	23 м²
103	Вестибюль-холл	234 м²
104	Клосета зороча	22 м²
105	Коридор	123 м²
106	Ванна	78 м²
107	Сушильна кімната	71 м²
108	Зал з м'якою оббивкою	550 м²
109	Учашальня	9 м²
110	Жіночий санвузол	16 м²
111	Учашальня	9 м²
112	Чоловічий санвузол	16 м²
113	Виконавчий санвузол	8 м²
114	Клосета з м'якою оббивкою	13 м²
115	Зал з м'якою оббивкою	386 м²
116	Тамбур	10 м²
117	Зал постійної експозиції	447 м²
118	Інформаційна виставкова кімната	371 м²
119	Картинна галерея	132 м²
120	Тамбур	12 м²
201	Тамбур	16 м²
202	Гардероб	17 м²
203	Коридор	86 м²
204	Учашальня	9 м²
205	Жіночий санвузол	16 м²
206	Чоловічий санвузол	16 м²
207	Учашальня	9 м²
208	Виконавчий санвузол	8 м²
209	Клосета з м'якою оббивкою	13 м²
210	Зал ресторану на 85 місць	669 м²
211	Коридор	31 м²
212	Кабі-кл	13 м²
213	Клосета персоналу	15 м²
214	Санвузол	11 м²
215	Психологічний	20 м²
216	Коридор	50 м²
217	Колоса сувенирної продукції	27 м²
218	Модельна виставка	72 м²
219	Тамбур	28 м²
220	Мітинг	37 м²
221	Головний цех	72 м²
222	Холодильний цех	52 м²
223	Кабі-кл	31 м²
224	Зал для зустрічей	23 м²
301	Коридор	130 м²
302	Гардероб	61 м²
303	Клосета	51 м²
304	Кабі-кл виставки	32 м²
305	Нарядничий кімната	36 м²
306	Тамбур	13 м²
307	Нарядничий кімната	88 м²
308	Майстерня	91 м²
309	Арха	62 м²
310	Учашальня	6 м²
311	Чоловічий санвузол	21 м²
312	Виконавчий санвузол	9 м²
313	Учашальня	6 м²
314	Жіночий санвузол	21 м²
315	Майстерня	70 м²
316	Студія фотостудії	166 м²
317	Клосета	20 м²
318	Клосета персоналу	34 м²
319	Майстерня	86 м²
320	Арха майстерні матеріалів	51 м²
321	Клосета матеріалів	34 м²
322	Арха	31 м²
323	Тамбур	6 м²
324	Коридор	32 м²
325	Майстерня виставки	36 м²
326	Виставка кераміки	46 м²
327	Майстерня кераміки	81 м²
328	Майстерня виставки	34 м²
401	Тамбур	7 м²
402	Восстановлювальна	200 м²
403	Клосета персоналу	34 м²
404	Клосета зороча	26 м²
405	Коридор	289 м²
406	Головний холл	34 м²
407	Тамбур	5 м²
408	Клосета на 2 особи	40 м²
409	Санвузол	7 м²
410	Клосета на 2 особи	36 м²
411	Санвузол	8 м²
412	Клосета на 2 особи	40 м²
413	Санвузол	8 м²
414	Клосета на 2 особи	40 м²
415	Санвузол	8 м²
416	Клосета на 2 особи	36 м²
417	Санвузол	8 м²
418	Клосета на 2 особи	36 м²
419	Санвузол	8 м²
420	Клосета на 2 особи	36 м²
421	Санвузол	8 м²
422	Клосета на 2 особи	36 м²
423	Санвузол	8 м²
424	Тамбур	12 м²
425	Клосета на 1 особу	32 м²
426	Річка	8 м²
427	Санвузол	8 м²
428	Клосета на 2 особи	36 м²
429	Санвузол	8 м²
430	Клосета на 2 особи	40 м²
431	Санвузол	8 м²
432	Клосета на 2 особи	40 м²
433	Клосета зі спеціальною оббивкою	150 м²
434	Спеціалізована розробка	32 м²
435	Мітинг	25 м²
436	Тамбур	6 м²
501	Тамбур	16 м²
502	Гардероб	33 м²
503	Концертний зал	634 м²
504	Ванна	13 м²
505	Кабі-кл	26 м²
506	Виконавчий санвузол	8 м²
507	Учашальня	7 м²
508	Чоловічий санвузол	14 м²
509	Жіночий санвузол	16 м²
510	Учашальня	8 м²
511	Річка	33 м²
512	Склад речей	32 м²
513	Гардероб	6131 м²

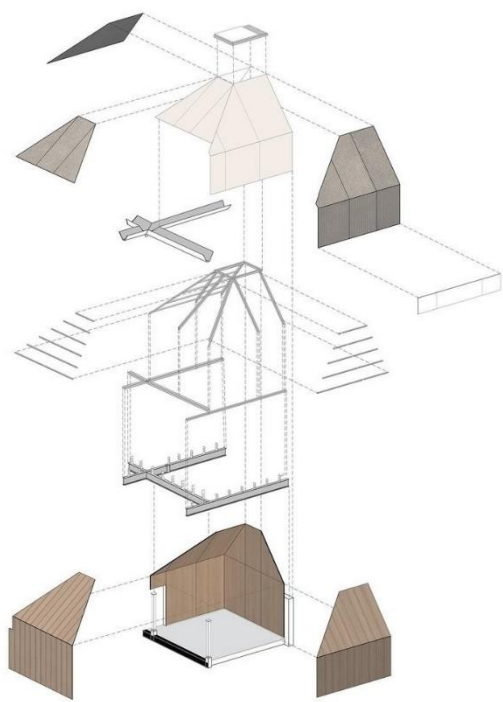
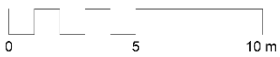

Схема влаштування покрівлі

Специфікація 2-го поверху		
№	Назва	Площа, м2
121	Коридор	102 м²
122	Кабінет	33 м²
123	Кабінет	34 м²
124	Фотосесія	112 м²
125	Фотосесія	114 м²
126	Переговорна	60 м²
127	Кабінет	56 м²
128	Кухня матеріала	20 м²
129	Кухня	20 м²
130	Реставраційна лабораторія	66 м²
131	Лабораторія	66 м²
132	Лабораторія	114 м²
133	Кухня з вбиралкою	55 м²
134	Коридор	176 м²
135	Лабораторія	66 м²
136	Лабораторія	227 м²
137	Лабораторія	137 м²
138	Зал змінної експозиції	947 м²
225	Зал ресторану на 32 місця	236 м²
226	Технічний працівник	280 м²
329	Коридор	314 м²
330	Бібліотека	154 м²
331	Лекційна зала на 90 осіб	138 м²
332	Інтерактивна кімната	116 м²
333	Майстерня	152 м²
334	Лекційна зала на 90 осіб	138 м²
335	Універсальна	8 м²
336	Житловий санвузол	14 м²
337	Індивідуальний санвузол	8 м²
338	Універсальна	8 м²
339	Чоловічий санвузол	14 м²
340	Переговорна	30 м²
437	Коридор	305 м²
438	Кімната на 2 особи	30 м²
439	Санвузол	8 м²
440	Кімната на 2 особи	30 м²
441	Санвузол	8 м²
442	Кімната на 2 особи	30 м²
443	Санвузол	8 м²
444	Кімната на 2 особи	30 м²
445	Санвузол	8 м²
446	Кімната на 2 особи	40 м²
447	Санвузол	8 м²
448	Кімната на 2 особи	40 м²
449	Санвузол	8 м²
450	Кімната на 2 особи	39 м²
451	Санвузол	8 м²
452	Кімната на 2 особи	41 м²
453	Санвузол	8 м²
454	Лекційний зал	20 м²
455	Санвузол	7 м²
456	Кімната на 2 особи	45 м²
457	Гардероб	7 м²
458	Кімната на 2 особи	41 м²
459	Санвузол	8 м²
460	Кімната на 2 особи	39 м²
461	Санвузол	8 м²
462	Кімната на 2 особи	40 м²
463	Санвузол	8 м²
464	Кімната на 2 особи	40 м²
465	Санвузол	8 м²
466	Кімната на 2 особи	40 м²
467	Санвузол	8 м²
468	Кімната на 2 особи	30 м²
469	Санвузол	8 м²
470	Кімната на 3 особи	45 м²
471	Санвузол	8 м²
514	Приміщення експозиції	33 м²
515	Болони	282 м²
		5352 м²

План 2-го поверху

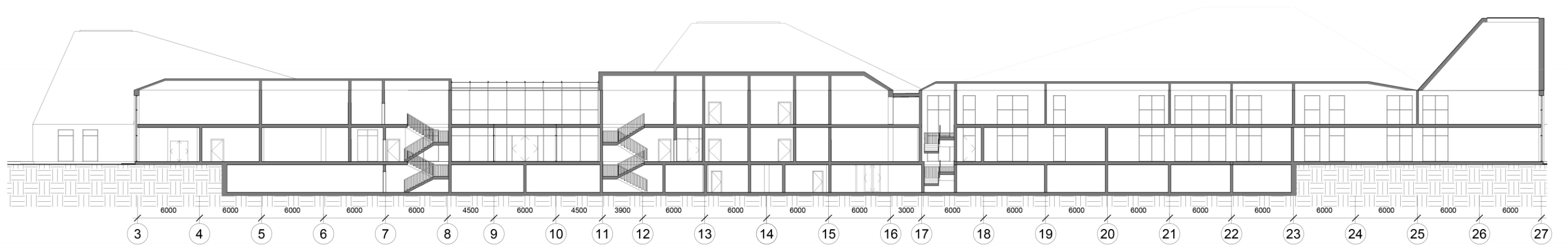
Фасад в осях 1-46

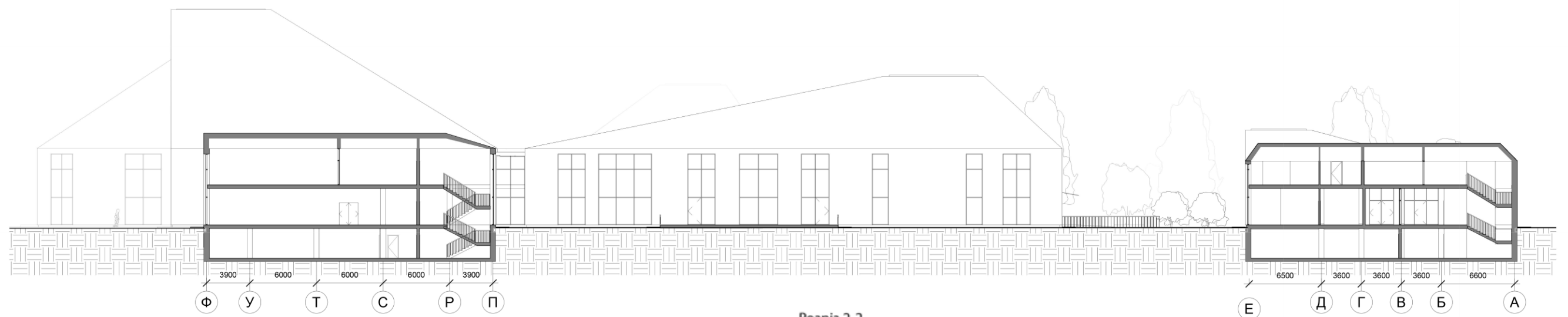
Фасад в осях 46-1

Фасад в осях А-Ч

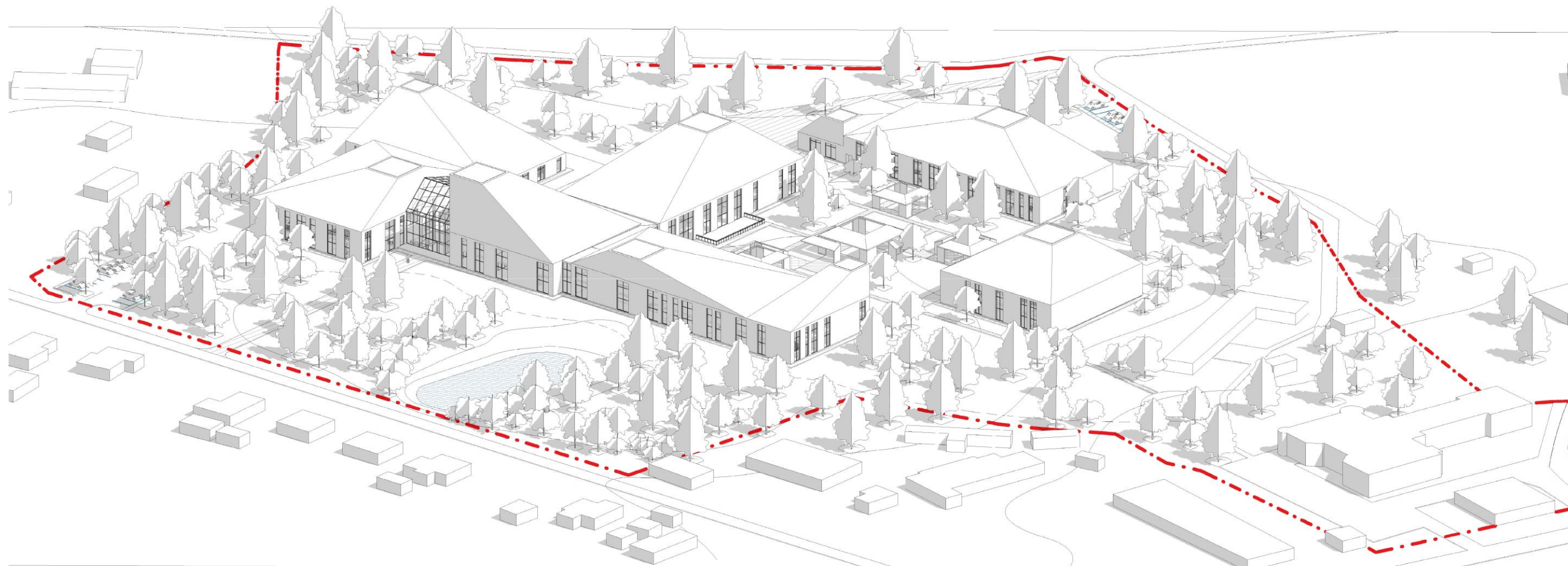

Розріз 1-1

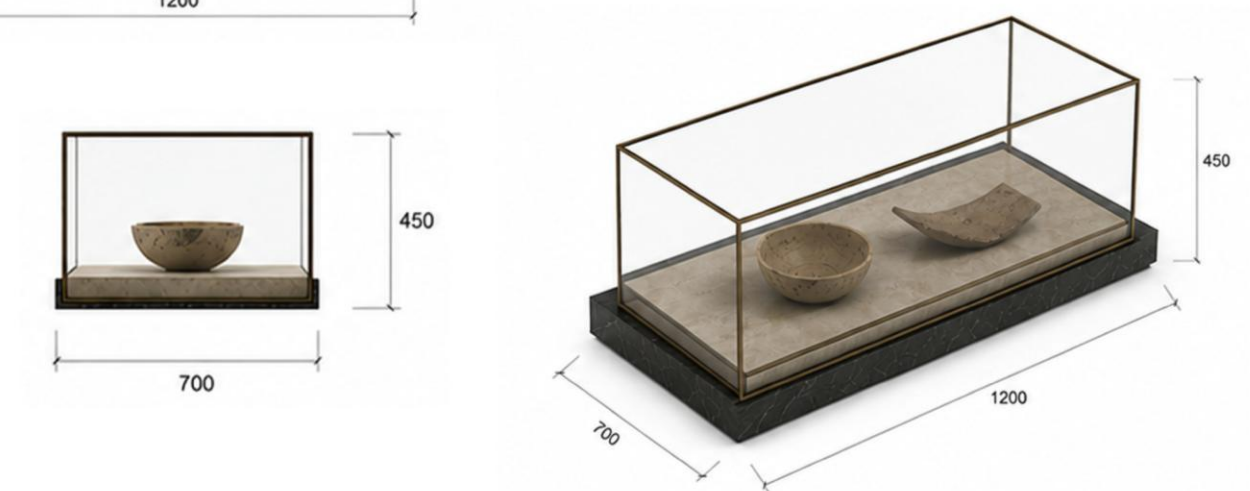
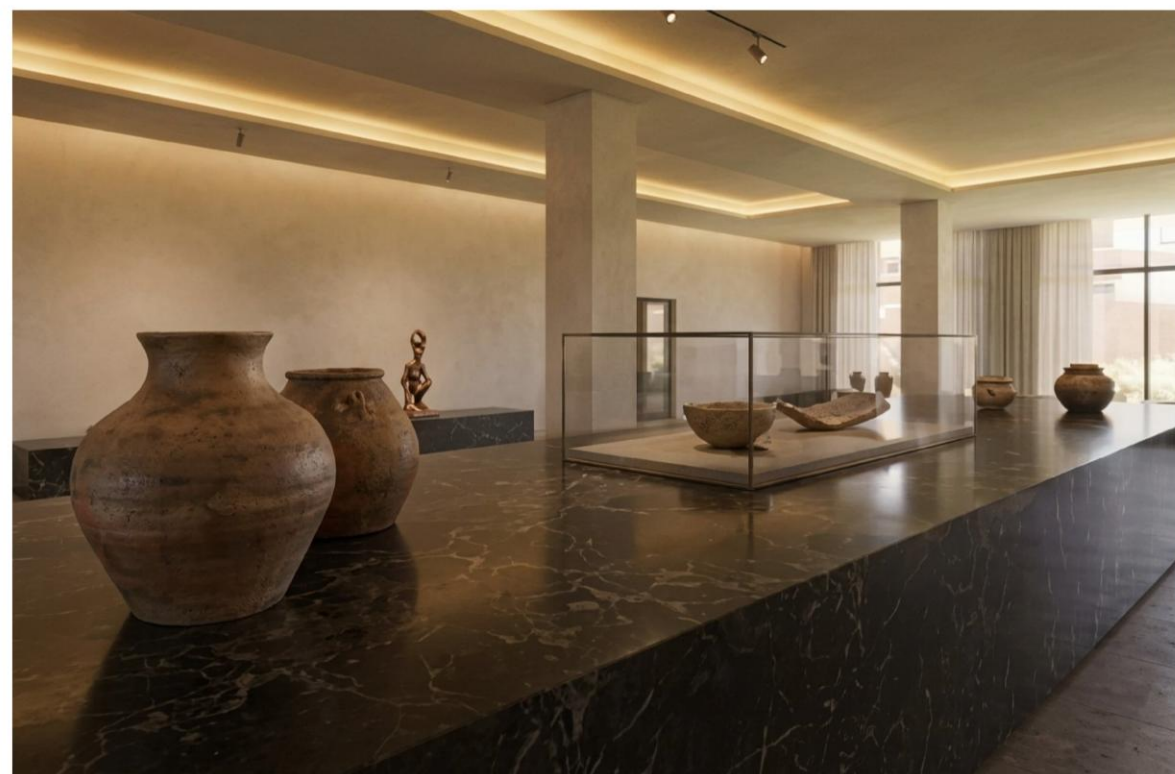
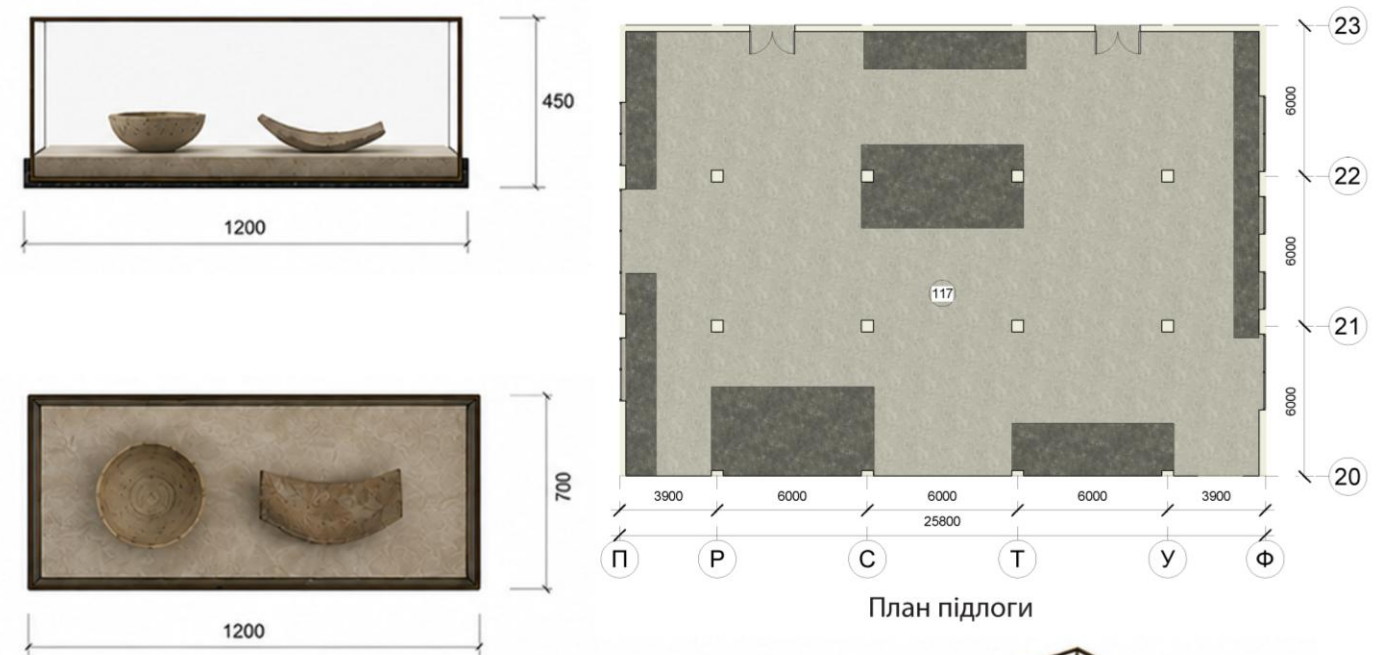
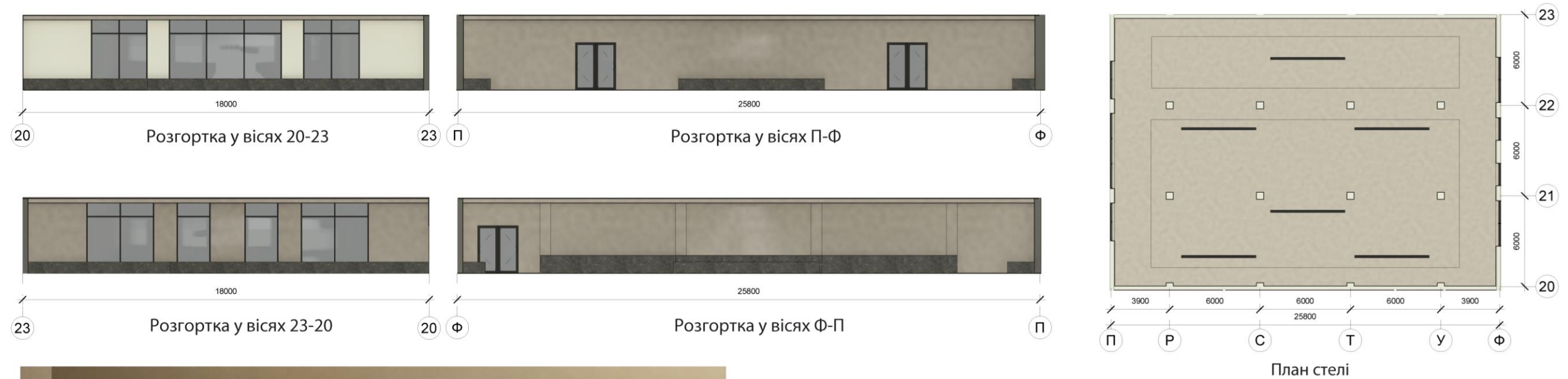

Розріз 2-2

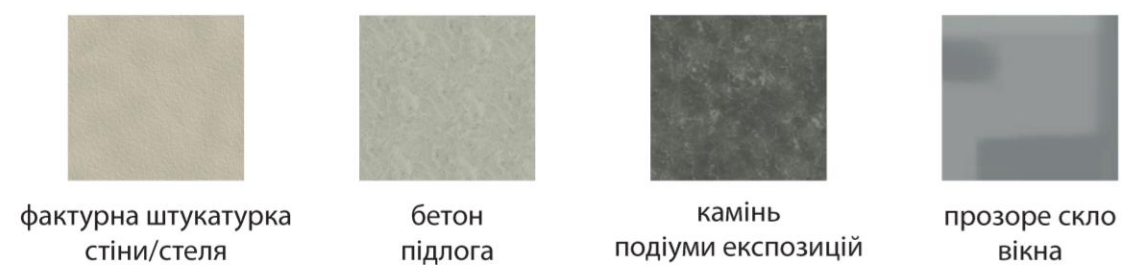

Аксонетричні схеми

Карта кольоро-фактурного рішення

Міжнародний науково-технічний форум «Архітектура, Будівництво, Дизайн: Технологія, Енергетика, Менеджмент» (16-17 жовтня 2024 р., КНУБА, м. Київ)

Науково-практична конференція «Проблеми і методи відновлення і розвитку архітектурно-містобудівного середовища в Україні» у співпраці з кафедрою міського дизайну та планування Технічного університету Дармиштадта, присвяченій 95-річчю КНУБА, 35-річчю кафедри Дизайну архітектурного середовища та 35-річчю кафедри Теорії архітектури і архітектурного проектування (9 квітня 2025 р., КНУБА, м. Київ)

Всеукраїнський конкурс ландшафтного мистецтва «САД ПАМ'ЯТІ», Національна академія керівних кадрів культури мистецтва, Київ, 2025